List 36. Tečaj L.

# NOVICE
## gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemane za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr., — po pošti prejemane pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserate) vzprejemlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

**V Ljubljani 2. septembra 1892.**

## Politiški oddelek.

### Pred deželnimi zbori.

Dne 9. t. m. snidejo se zopet deželni zbori. Mi Slovenci navadno nimamo povoda veseliti se deželnozborskega zborovanja. Vsako deželnozborsko zborovanje prinese za nas več žalostnega nego veselega. Večino imamo jedino v kranjskem deželnem zboru, pa še tukaj domača nesloga ovira vsako vspešno delovanje v narodnem oziru. V koroškem, štajerskem in isterskem deželnem zboru se pa imajo naši zastopniki vsako leto boriti s skrajno brezozirnostjo naših nasprotnikov. Nekdaj so bili res časi, ko so še Slovenci iz Celovca in Gradca kaj dobrega pričakovali. Tedaj je le bolj na Dunaji in po Češkem vladal nam nasprotni nemški liberalizem. S tega časa se je pa vse premenilo. Na Koroškem in Štajerskem imamo hujše nasprotnike, nego smo jih kedaj imeli na Dunaji. Zatorej je pa dandanes deželna avtonomija za nas Slovence ravno tako nevarna, če ne bolj, kakor bi le mogel biti najhujši nemški centralizem.

Najžalostneje je pa to, da nimamo pričakovati, da bi se stvari za nas kmalu zboljšale. Na Štajerskem bi mogla nam ugodna vlada dobiti konservativno večino, ki bi nam naravnost nasprotna ne bila. Toda zadnji čas je pa tudi nemški nacijonalizem že tako zašel v nemško konservativne kroge, da se bojimo, da tudi od konservativcev nimamo dosti dobrega pričakovati. Na katoliškem shodu v Linci so se v odsekih slišale Slovanom kaj neprijazne besede. V čast konservativcem štajerskim lahko rečemo, da oni niso bili mej temi nemškimi pretiranci, toda bati se je, da bi ta novi tok ne našel pota v vse konservativne kroge. Na Koroškem se pa nemški konservativci dosedaj niso še toliko probudili, da bi od njih zavezništva kedaj mogli pričakovati zboljšanja našega političnega stanja. V tej deželi je za dolgo v deželnem zboru zagotovljena nemškim liberalcem večina, če kaki nepričakovani veliki dogodki vsega političnega položaja kako ne zasučejo.

Ko so se pomladi sešli češki deželni zbori, smo se bili izrekli, da od njih političnega delovanja Slovenci nič dobrega ne pričakujemo. To naše mnenje je bilo tedaj vzbudilo po časopisih malo polemiko, ki je bila toliko dobra, da je pokazala, da še mnogi pri nas niso prav jasni o naših smotrih in naših političnih razmerah. Ta polemika pa ni mogla omajati našega prepričanja, ravno tako, kakor ga tudi poznejše zborovanje deželnih zborov omajalo ni. Tedaj smo pa bili izrazili svojo misel, da bi se naj deželni zbori v prvi vrsti bavili z narodnogospodarskimi vprašanji. Ta naša opomba je bila od nekod vzbudila neko rezko opazko, da hočemo, da bi se v deželnem zboru razgovarjalo le o repi in korenji. Vzlic temu si pa upamo še izreči isto mnenje, to pa zaradi tega, ker smo prepričani, da so narodno gospodarska vprašanja velike važnosti in tudi v tesni zvezi z narodnim vprašanjem. Naj naš narod narodno-gospodarski propade, bodo zaman vsi napori, da bi mu ohranili narodni obstanek. Ko je pred devetimi leti bila narodna stranka zopet prišla na krmilo, je njena prva skrb bila, da je v Ljubljano sklicala enketo, ki se je posvetovala, kako bi se moglo kmetu pomagati v narodno-gospodarskem oziru. Ko bi stvar ne bila važna, bi se tedaj enketa ne bila tako hitro sklicala. Mi mislimo, da tedanji narodni voditelji so tudi dobro poznali naše narodne in politične potrebe in da torej njih koraki imajo tudi nekaj pomena. Žal, da se je le malo sklepov te enkete izvršilo, in dokler se za našega kmeta in obrtnika več ne stori, se nam ne sme zameriti, če deželnim zborom priporočamo, da naj se bavijo z narodno-gospodarskimi vprašanji. To ni nikako ponižanje deželnih zborov. Koliko najbistrejših duhov vseh narodov se je pečalo že z narodno-gospodarskimi vprašanji.

Ne sme se pa nas napačno umeti, da deželnim zborom morda očitamo, da premalo store za narodno gospodarstvo. Mi vemo, da niso naši poslanci krivi, če se važne narodno-gospodarske stvari niso izvršile. Krive

so neugodne razmere. Mnogo je pa kriv tudi državni zbor, ki se teh stvarij tudi dosti resno ne loti in tako ne pripravi pota deželnim zborom. Več reči je namreč, o katerih ima v glavnih potezah se baviti državni zbor in še le podrobnosti bi se rešile v deželnih zborih. Dobro bi pa bilo, ko bi deželni zbori včasih z resolucijami opozorili vlado, da je potrebno še to ali ono stvar urediti.

Seveda naši poslanci v deželnih zborih morajo braniti naše narodne pravice, kadar se to potrebno pokaže, če tudi po našem mnenji deželni zbori niso za veliko politiko. Greh bi pa bilo, da bi slovenski deželni poslanci kje molčali, ko bi naši nasprotniki baš s pomočjo deželnih zborov kako hoteli omejevati naše narodne pravice.

Deželni zbori so se sklicali nenavadno naglo, in deželni odbori še niso pripravili potrebnega gradiva. Če tudi je neugodno, če se mora vse tako hitro rešiti, vendar nas nekako veseli, da se letos z deželnozborskim zborovanjem ne odlaga in to iz dveh vzrokov.

Glavno glasilo konservativne stranke je zahtevalo, da se skličejo deželni zbori, da pravočasno rešijo deželne proračune in več druzih važnejših stvarij. Kakor se da posneti iz nemškoliberalnih glasil, bi levičarji bili letos rajši videli, da se z zborovanjem deželnih zborov še počaka. Zanje ima itak le nemškočeška sprava največjo važnost. Dokler to vprašanje zanje ne dozori, ne marajo, da bi zboroval češki deželni zbor. Dotična komisija še ni gradiva pripravila in vlade pa tudi najbrž niso pridobili, da bi z vsem svojim vplivom se za spravo potegnila v deželnem zboru, in ga tudi razpustila, če bi se upiral. Pred vsem pa še srednja stranka veleposestnikov ni tako organizovana, da bi z njeno pomočjo se dal položaj na Češkem bistveno premeniti. Če se sedaj snide deželni zbor, utegnejo konservativni veleposestniki omahujoče elemente še nase prikleniti, kar bi pozneje morda več ne mogli. Sklicanje deželnih zborov je pa torej nekaka zmaga konservativne stranke. Grof Taaffe se nikakor še ni za trdno oklenil levice, temveč kolikor toliko še računa z desnico, kar ni slabo znamenje.

Drugi vzrok je pa ta, ker smo tega mnenja, da budgetni provizorij, bodisi deželni ali pa državni, le slabi veljavo parlamentarizma. Le tedaj, če bode obveljalo načelo, da brez dovoljenja državnega zbora in oziroma deželnih zborov, ne smejo niti vlada, niti deželni odbori gospodariti z našimi davki, niti jeden mesec, le tedaj bode parlament imel kaj veljave. Če se pa udomačijo provizorični budgeti, prebivalstvo mora zgubiti vse zaupanje v parlamentarne zastope, videč, da so le zato, da pritrdijo temu, kar se je že izdalo. Vlada pa bi zgubila vse spoštovanje do narodnega zastopa, ko bi brez njega lahko gospodarila in bi ga tako rekoč le zaradi lepšega pozneje vprašala za dovoljenje. Po tem potu bi le zgubili to, kar smo si priborili prejšnja desetletja. Vgnezdilo bi se absolutno vladanje in ves parlamentarizem bi bil le navidezen. Zatorej mi tudi želimo, da ne le deželni zbori, temveč tudi državni zbor letos pravočasno reši budget, kajti provizorični državni budgeti so tudi nekoliko krivi, da se pri nas parlamentarizem ni toliko povzdignil, kakor v drugih ustavnih državah.

---

## Politični pregled.

**Cesarjevo potovanje** v Galicijo je odpovedano zaradi kolere v Rusiji. Ob takih potovanjih se navadno zberó ljudje iz več krajev, torej bi tudi od ruske meje prišli ljudje v Levov in torej ni bila neosnovana skrb, da se kolera zanese v središče države.

**Katoliški shod.** — Te dni je zboroval prvi slovenski katoliški shod v Ljubljani. Posvetna inteligenca je iz raznih vzrokov pri tem shodu bila slabo zastopana. Celo slovenski poslanci, kot pravi zastopniki našega slovenskega naroda, se gotovo iz tehtnih vzrokov v večini tega shoda niso udeležili. Shod je bil dobro obiskan. Mej drugimi je bil prišel tudi mariborski knezoškof dr. Napotnik in trije štajerski poslanci. Kot zastopnik nemških konservativcev je na shodu bil dr. pl. Fuchs. Shod je otvoril v ponedeljek prelat dr. Čebašek, kot predsednik pripravljalnega odbora, naglašajoč pomen pravega napredka v krščanskem duhu. Dr Šušteršič je pa zborovalcem razložil, kako so se priprave vršile. Predsednikom shodu je bil voljen državni poslanec Povše, podpredsedniki pa štajerski deželni poslanec dr. Josip Srnec, koroški deželni poslanec Gregor Einspieler in pa profesor dr. Mahnič V javnih sejah so govorili poleg nagovora gospoda pokrovitelja knezoškofa dr. Missia in knezoškofa dr. Napotnika še dr. Anton Jeglič, generalni vikar vrhbosenski, dr. Josip Srnec, dr. Ivan Krizanič, kanonik v Mariboru, dr. Anton Mahnič, kanonik Janez Flis, drž. poslanec Karol Klun, župnik Gregor Einspieler, vikar Andrej Kalan in Fran Povše, dr. Pavlica, semeniški spiritual v Gorici, zdravnik dr. Gregorič, župnik Matija Sila, odvetniški koncipijent dr. Šušteršič. Shod je mej drugim pozdravil tudi župan ljubljanski in dr. Papež v imenu dež glavarja. Jednega slovesnega shoda vdeležil se je tudi dež. predsednik. Posvetovanja v odsekih so bila precej burna. Resolucije, ki so se vsprejele na tem shodu, bodemo drugi pot priobčili.

**Deželni zbori** se snidejo dne 9. t. m. Nekateri deželni odbori prišli so v največjo zadrego, ker nimajo gradiva za zborovanje pripravljenega. Deželna odbora češki in tirolski sta celo poprosila, da bi se zborovanje odložilo. Najmanj dela bode imel gorenje-avstrijski deželni zbor, ki je že pomladi rešil deželni proračun tudi za 1893. leto, ker so poslanci mislili, da se letos deželni zbori več ne skličejo. Tirolski deželni zbor pa ni popolen. Več italijanskih poslancev bode manjkalo sedaj sprva, ker so zgubili svoje mandate, ko lani niso hoteli priti v zbor, in nove volitve bodo še koncem t. m. V druzih deželah so se pa prej razpisale dopolnilne volitve za posamične izpraznjene mandate. Bukovinski deželni zbor bode pa moral rešiti dva deželna proračuna, ker pomladi ni zboroval. Novim bukovinskim deželnim glavarjem je imenovan Rumun Lupul. Levica se je poganjala, da bi bil kak Nemec izbran za to mesto, pa grof Taaffe se na njene želje ni oziral.

**Pražakov naslednik.** — Kakor bi tudi Nemci radi, vendar vprašanje o imenovanji naslednika ministru Pražaku ne pride z dnevnega reda. Vladni listi celo zatrjujejo, da bode v budget za drugo leto se tudi postavila svota za tretjega ministra brez portfelja. Taaffe bode tudi takoj predlagal imenovanje, ko se le dobi kaka oseba, ki bi ugajala vladi in bi tudi Čehom bila po volji. Vse torej kaže, da Taaffe še vedno ne mara brezpogojno hoditi z levico, temveč se misli še vedno nekoliko ozirati na želje desnice, zlasti pa želje čeških veleposestnikov.

**Češko.** — Plener je razkladal te dni svojim volilcem, članom hebske trgovske zbornice, politični položaj. Njegov govor je bil dolg, pa ne posebno jasen. O pogajanji z vlado ni nič gotovega povedal, ali videlo se je iz njegovih izjav, da kaj definitivnega mej vlado in levico še ni dogovorjenega. Z vlado Plener ni prav zadovoljen. Premalo odločno pospešuje češkonemško spravo. Plener misli, da bi vlada morala kar razpustiti deželni zbor in potem pri volitvah skrbeti, da dobi tako večino, ki bi bila pripravljena izvršiti spravo. Če se Pražaku pokliče v ministerstvo kak naslednik, mora se tudi poklicati še jeden levičar v ministerstvo, da se razmerje strank ne premeni, sicer bi levica ne mogla podpirati vlade. Levica mora zahtevati, da se Nemcem ohrani sedanja posest. Kaj je Plener razumel pod to besedo, pa ni povedal. Tega menda vendar ne, da bi se na mesto vsacega nemškega uradnika, ki gre v pokoj, smel zopet imenovati samo Nemec.

**Vatikan.** — Papež je baje sklenil sklicati v mesecu septembru konzistorij, v katerem bo imenoval tri nove kardinale.

**Italija in Francija.** — Odkar je v Italiji Brin, minister vnanjih reči, so se odnošaji mej Italijo in Francijo očividno zboljšali. Brin je napačna mnenja, katera so imeli Francozi o Italiji, pojasnil in oživil v Franciji zopetno zaupanje v Italijo. Prejšnje ministerstvo je imelo to napako, da v svojem prijateljstvu z Nemčijo ni zamoglo zakrivati očitnega sovraštva proti Franciji, kakor da bi se ne moglo biti velik prijatelj enega in se ob enem prijazno obnašati proti druzemu. To pa ravno Brin razume. On gleda na to, da Italija ostane zvesta zaveznica Nemčije, ob ednem pa skrbi, da se ne zameri sosedni Franciji in da živi v prijaznih odnošajih ž njo. Sad te prijazne italijanske politike nasproti Franciji je okoliščina, da bo k velikim Kolumbovim slavnostim v Genovo k pozdravu italijanskega kralja tudi Francija poslala svoje ladije.

**Srbija.** — Nova liberalna vlada gospodari kaj oblastno. Radikalni uradniki odpuščajo se iz službe in nadomeščajo z liberalci. Sploh se vlada, uporabljajoča vse sredstva, pripravlja prav pridno na srdit boj, ki bo pri novih volitvah v skupščino. Toda tudi radikalci, ki imajo sedaj še večino v skupščini, ne počivajo, temveč napravljajo prav pridno shode, na katerih se posvetujejo o narodni organizaciji in se pripravljajo na veliki shod, ki bode dne 4. t. m. v Aleksinci. — Skupščina razpustila se bode baje s početkom novembra in nove volitve se bodo razpisale decembra meseca. Vkljub temu, da bo vlada vse storila, da bi prodrla, je vender bolj gotovo, da zmagajo zopet radikalci, posebno ker so na njih strani tudi naprednjaki

**Bolgarija.** — Dne 27. minolega meseca otvorila se je v Plovdivu razstava. Otvorjenju prisostvali so knez Ferdinand, vsi ministri in vsi drugi vojaški in civilni dostojanstveniki. Pomenljivo je to, da je turška vlada, ki je iz početka nasprotovala razstavi, kar naenkrat premenila svoje mnenje in se jela prijazno kazati podjetju. Ona ni samo turške industrijce pozvala, da se udeleže razstave, temveč je imenovala celo posebnega razstavnega komisarja.

**Anglija.** — Gladstone je načrt homerule, t. j. zakona, glede razmerja mej Irsko in Anglijo menda že zgotovil. Po tem načrtu dobi Irska svoj parlament, samostojno policijsko upravo, sodnike pa imenuje parlament. Glede colnin bode Irska podrejena angleškemu parlamentu, in v angleški parlament bode irski volil trideset zastopnikov. Irci so menda s tem načrtom zadovoljni in zgodilo se bode torej, da se poravnajo Irci in Angleži s pomočjo starčka Gladstonea.

**Rumunija.** — Vest, v kateri smo poročali, da je rumunska kulturna liga pozvala vsa srbska narodna društva, da pristopijo v balkansko zvezo, ki bi se postavila v bran proti nasilstvu Madjarov, se ne potrjuje.

## Obrtnija.

### Razstava v Plovdivu.

I.

V soboto se je otvorila vpričo zastopnikov druzih držav razstava v Plovdivu. Na tej razstavi je pokazala Bolgarija svoj napredek zlasti v teku štirinajstih let, kar je osvobojena. Kdor ogleda to razstavo, čuditi se mora napredku bolgarskega naroda, posebno, če pomisli, koliko težav je imel še tačas prebiti. Kulturni razvoj so ovirali notranji razpori in pa vojska s Srbijo. Nas Slovence mora ta razstava zanimati iz večjih ozirov. Bolgari so nam Slovencem najsorodnejši slovanski narod, in še zatorej se moramo posebno zanimati za njih napredek. Poleg tega se od Bolgarov tudi mi Slovenci lahko marsikaj učimo. Bolgari so jako delaven in varčen narod, hrepeneč jako po izobraženji. Razstava je pa baš plod njih delavnosti. Bolgarija pa tudi utegne postati trgovišče za naše izdelke. Na razstavi se bode videlo, kaj Bolgari pridelujejo in izdelujejo doma, kaj pa morajo dobivati od drugod. Po tem mi lahko uravnamo svojo trgovino in obrtnijo.

Bolgar ima velike sposobnosti za obrtnijo in kmetijstvo. Obrtnija je posebno razvita na obeh straneh Balkana. Že od nekdaj je hišna obrt v Bolgariji na precej visoki stopinji. Perilo, obleko, domače orodje in hišno opravo bolgarski kmetje izdelujejo doma. Že pod turško vlado so bili izdelki bolgarske hišne obrtnije na dobrem glasu po vsem Balkanu in so se izvažali v Makedonijo, Albanijo, Epir, Bosno in Hercegovino in pa celo v azijsko Turčijo. Poprej so se bolgarski izdelki odlikovali posebno po svoji trajnosti in nizki ceni.

Izdelovanje sukna je že dolgo precej na visoki stopinji, če tudi so priprave za izdelovanje sukna, še precej primitivne. Tudi pasarstvo je v Bolgariji na dobrem glasu, posebno izdelovanje vsakovrstnih vrvic za razno narodno nošo. Velik del sukna za turško vojsko je prejšnja leta dobivala turška vlada iz Bolgarije. Posebno v Samakovu so velike tovarne za sukno. Pa tudi v Slivnu je razvit ta obrt. Pasarsko blago posebno izdelujejo v Gabrovem, Trjavni, Kaloferu, Karlovu, Sopotu, Pirdopu in Samakovu. Izdelki se posebno izvažajo v Makedonijo in Albanijo. Dokler ni bilo carinskih ovir, so se izvažali tudi v Srbijo.

Posebno je pa znamenito izdelovanje preprog (čilimov). V to stroko spada tudi deloma izdelovanje narodne noše, kakor lepo pisanih predpasnikov. Ta obrt je jako stara in gotovo v Bolgarijo preneseno iz vzhodnih dežel. Posebno ženske se po zimi pečajo s to obrtnijo. Tesno v zvezi s to obrtnijo je barvarstvo. Barve pripravljajo Bolgari sami. Tudi je usnjarstvo v deželi precej razširjeno in nekateri izdelki na dobrem glasu.

Od nekdaj že slove Bolgari kot dobri vrtnarji, zidarji, tesarji, lončarji i. t. d. Mnogi gredo za delom

*

celo v daljne kraje in se morejo primerjati Italijanom. Bolgarski vrtnarji so znani po vsem Balkanu, posebno v Carigradu. Bolgarski obrt je v nekem prevratu. Dosedaj je bil znan le bolj hišni obrt, sedaj se pa začenjajo tudi tovarne, ki dobro vspevajo, ker so razmere za razvoj raznovrstnih obrtnij jako ugodne in je dežela jako bogata prirodnih pridelkov. Na razstavi je še združen stari hišni obrt z novodobno industrijo. Tu je videti mnogo, kar zanima narodopisca, umetnika, pa tudi novodobnega fabrikanta. Sedanja bolgarska vlada tudi jalo skrbi za povzdigo obrtnije in kmetijstva v deželi. Osnovalo je jedno obrtno in dve kmetijski šoli. Vspeh tega njenega prizadevanja je viden na razstavi. Prihodnjič hočemo nekoliko spregovoriti o mestu Plovdivu, potem bodemo pisali podrobneje o razstavi sami.

---

## Obrtnijske raznoterosti.

**Mastne madeže iz baržuna odpraviš,** če namočiš pavolo z očiščeno citronovo kislino in „o deneš na madež, ne da bi kaj pritiskal. To tako dolgo ponavljaj, da madež izgine, potem pa skrtači baržun. Dobro je pa tudi, če deneš nekaj terpentina na mehko sukno in s tem drgneš madež.

**Petrolejske madeže** odpraviš iz papirja in druzih snovij, če nanje položiš pivnega papirja, potem pomočiš z bencinom in natreseš magnezije. Na to zopet položi pivnega papirja in vrhu položi kako knjigo. Če madež še ni zginil, to še jedenkrat ponavljaj.

**Kako se sčiste stekla?** Siva in neprevidna mesta v steklih v oknih zmij z močnim jesihom, ali pa z razredčeno solno kislino, pa bodo zopet čista in prozorna.

**Električno pridobivanje kovin.** Ne le pridobivanje aluminija, temveč tudi pridobivanje druzih kovin se zadnji čas poskuša z električnim potom. Dosedaj izumljeni načini še niso popolni, ali upajo pa, da se bode s časom posrečilo dobivati kovine električnim potom precej ceneje, nego jih sedaj dobivajo na druge načine.

**Izvažanje železnega blaga v Bolgarijo.** Pričakovati je, da se bode vedno več železnega blaga iz Avstrije izvažalo v Bolgarijo. Sedaj se na bolgarskih trgih prevladujejo nemški izdelki, kateri so jako po ceni. Bolgari pa že spoznavajo, da je nemško blago dosti slabše od avstrijskega in zatorej vedno bolj povpraševali po avstrijskem blagu. Posebno se stvari od litega železa že naročajo jedino iz Avstrije. Ko Bolgari sedaj na razstavi še bolje spoznajo avstrijske izdelke, bodo še bolj popraševali po njih.

# Kmetijstvo.

## Črtice za čebelarje.

II.

Čebel je več vrst. Po raznih knjigah se razne vrste priporočajo. Za razne kraje ugajajo različne vrste. Poskusi s tujimi čebelami se pa skoro nikjer niso posebno dobro obnesli. Rado se pripeti, da čebela, če se prepelje v drugi kraj, zgubi prejšnje dobre lastnosti. Tudi je sodba o tujih čebelah jako različna, tako da človek pač ne more lahko vedeti, če bi jih vpeljal. Tako trdi Hilbert, da so kavkaške čebele lene, dočim jih Dathe hvali, da so jako pridne. Poskušnje požlahniti domače čebele s tujimi, se navadno niso dobro obnesle. Sploh je veliko poskušanje s tujimi čebelami čebelarju le v škodo. S takimi poskusi mora se pečati le tisti, ki čebele goji bolj iz veselja, nego zaradi dobička.

Sicer pa pri nas tudi ni treba dosti premišljevati o tujih čebelnih vrstah, ker ima naša domača kranjska čebela toliko izvrstnih lastnostij, kakor malokatera druga. Pridne so kranjske čebele tako, kakor nobene druge, poleg tega se pa tudi hitro plode. Nekateri panji rojijo celo po petkrat na leto. Baš v tem, da tolikokrat rojijo, vidijo nekateri napake kranjskih čebel. Ker pa čebelar lahko z umnim ravnanjem omeji zalego in roje, je kranjska čebela vsekako vsega priporočanja vredna.

Tuji svet se je z našimi kranjskimi čebelami seznanil pred kakimi tridesetimi leti. Od tedaj se jako poprašuje po njih in se posebno zelo izvažajo v Nemčijo, kjer s kranjskimi čebelami zboljšujejo domače pleme. Trdijo namreč, da polutani (bastardi) nemških in kranjskih čebel se odlikujejo s posebno pridnostjo. Izvažanje v tuje kraje, je pač najboljši dokaz, da so naše kranjske čebele dobre vrste.

Le v jedni lastnosti jih prekose nekatere tuje čebele. Ta lastnost pa pride le pri tistih v poštev, ki čebele goje le bolj za zabavo in potrato, nego zaradi dobička. Kranjska čebela ni posebno lepa.

Zaradi svoje lepote se priporočajo italijanska, banatska in pa ciperska čebela. Italijanska čebela se odlikuje z lepo barvo. Obročka na zadnjem delu čebele sta rudeča ali rumena, prav zadnji konec je črnkast. Troti so črni in imajo ozke rumene obročke. Pri mačici so obročki zadnjega dela rudečkasti ali rumenkasti, prav zadnji konec pa močno črn. Italijanska čebela pa ni tako pridna kakor naša, pa tudi tolikokrat ne roji.

Banatska čebela je precej podobna kranjski čebeli, samo, da je lepše barve. Hvalijo jo tudi še precej zaradi pridnosti.

Najlepša izmej vseh čebel je gotovo ciperska čebela. Svetlorumeni rudeče se spreminjajoči obročki se kaj lepo vidijo, posebno ker ima čebela sicer bele dlačice. S to čebelo je pa zaradi tega velika težava, ker silno rada pika. Treba je torej največje previdnosti pri ravnanji ž njo. Jako lepa je tudi egipska čebela, pa je zelo lena in se torej nikakor ne more priporočati, da bi jo gojili.

Nemška čebela je pa le malo lepša ali pa nič od naše domače in je precej razširjena. Pridna je še precej, ali množi se pa jako počasi. Navadno daje na leto jeden roj, k večjemu dva roja. Velika redkost so pa že trije roji. To slabo stran nemške čebele dobro poznajo Nemci sami, za to so si že veliko prizadevali, kako bi jo mogli zboljšati z drugimi čebelami.

Ker je pri nas jako malo čebelarjev, ki bi čebelarili le za zabavo in je naša kranjska čebela pridna, zatorej smo prepričani, da naši čebelarji ostanejo pri domači vrsti, če tudi se z lepoto baš ne odlikuje. Skušali

si bodo pa z umnim ravnanjem s čebelami povekšati svoje dohodke.

## Kmetijske raznoterosti.

**Jesenski podlesek** je strupena rastlina za govedo, ter napravlja drisko, vnetje želodca in črev. Krave dobe krvavo mleko, če so se preveč najedle jesenskega podleska. Posebno se živina ne sme lačna goníti na take kraje, kjer je mnogo podleskov. Odpravi se pa ta rastlina s travnikov z namakanjem in gnojenjem

**Sajenje dreves.** Velika napaka pri presajanju dreves je, če se skopljejo pregloboke jame. Drevo potem naredi korenine globoko v zemljo in pride kmalu do nepredrljivo spodnje zemljine plasti. Korenine se potem ne morejo več dalje razvijati in tudi ne dobivajo potrebne hrane. Drevo jame pešati in se sčasoma posuši.

**Svinske kosti za kokoši.** Da bodo imela jajca trdo lupino, je dobro, če se kokošim dajo stolčene svinske kosti. Kokoši potem tudi rajše nesó.

**Jajca imajo večkrat zaduhel duh.** Taka jajca pobij nekaj poprej, predno jih rabiš, in pusti njih vsebino stati nekaj časa na zraku na krožniku. Na ta način se zgubi zaduhljost.

**Sladka turšica.** Zelen grah po leti lahko nameste razne vrste sladke turšice. Pod tem imenom se razumejo razne vrste turšice, katere imajo v semenu slador namesto skroba. Iz take turšice se napravi tečna, okusna in zelenemu grobu jako podobna jed. Kar se pa tiče pridelavanja, velja za sladko turšico vse, kar velja za navadno turšico. Sladke turšice je več vrst. Nekatere so zgodnje, druge pozne. Nezreli strži se jeseni lahko polomijo za krave. Ta turšica je pa jako dobra za zeleno krmo, če se pokosi, predno ima trda stebla. Sladka turšica je mnogo rodovitnejša, nego druga. Sadi naj se v maji v dobro pognojena tla. Po letu naj se dvakrat ali trikrat jej zrahlja prst in se osuje. To delo se pa tudi more opustiti.

**Trdo kuhana jajca** se večkrat priporočajo za mlado perutnino. Skušnje pa kažejo, da taka jajca niso prebavljiva in perutnina rada zboli, če se jej dajo taka jajca.

**Jara pšenica** je priporočati sejati na njive, ki imajo močno zemljo in se je zatorej bati, da bi ječmen polegel. Posebno se jare pšenice dosti pridela na dobro pognojenih proti solncu nagnenih iljnatih tleh, ki se naj jeseni preorjó, pomladi pa pšenica vseje, ko se je le toliko otajalo, da se more branati. Če se seje koncem marca, pridelalo se bode več zrna in slame, nego bi se pri jednacih razmerah sejal ječmen. Če se seje tudi sredi aprila, je vendar še vedno pričakovati toliko zrna, kakor bi se sejal ječmen Polega jara pšenica le redkokrat, pa še tedaj le na posameznih mestih. Zaradi tega je prav dobro mej jaro pšenico sejati deteljo. Jaro pšenico naj sejejo kmetovalci, kateri po razmerah morajo sejati veliko jarega žita. Imeli bodo več dobička, nego bi sejali ječmen. Seveda se je pri tem ravnati po krajevnih razmerah in jaro pšenico sejati v večji ali manjši meri, kakor jej ugajajo tla.

## Poučni in zabavni del.

### Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

264.

**Na potu k Muta Nzige-u. Neprijetnosti.**

Kedar se je Mtesa z vojno povrnil v glavno mesto, opomni ga Stanley dane besede, da mu hoče dati spremstvo, s katerim bode prodiral proti jezeru Muta Nzige-u. Cesar sedaj koj privoli, da Stanley krene dalje, in dovoli mu, da si more izmej poglavarjev ugandskih izbrati katerega hoče, da bode načelnik temu spremstvu.

Stanley izbere mladega generala, čegar hrabrost je videl pri obleganji Innghire. Ta načelnik je pripeljal svoje odbrano krdelo, do 3000 suličarjev. To močno krdelo je bilo več kot dovoljno, da odstranja vse zapreke in odbija vse napade, katere bi mogel ekspediciji na pot postavljati kralj Unjoro-a, ki je prav tisti čas imel vojsko z Gordon-pašo.

Ta general se je imenoval Stambuzi, bil je še mlad mož pri tridesetih letih. Vsi so bili te misli, da je vreden zaupanja belega človeka. Vendar pa je Mtesa na prošnjo Stanleyevo poklical pred se bodočega načelnika in mu zabičil to-le: „Moj gost hoče prodirati proti Muta Nzige-u. Prosil me je, da tebi dadem načelništvo njegovega spremstva. Sedaj me poslušaj. Vse, kar ti ukaže beli človek, vse se mora izvršiti, kakor da sem jaz rekel. Ako se povrneš brez pisma od njega, pojde ti za glavo. Da veš!“

Pri tej priložnosti se je pokazala potuhnjenost in prevejanost afriška v svojej pravej podobi. Stambuzi, ponižen in podložen pred svojim cesarjem, preuljuden proti Stanleyu, dokler so še bili v Ugandi, postajal je potem čedalje drzovitejši, silovitejši, osornejši, in po vrhu še kukaven in plašljiv.

Prve dni se je nosil kakor da je kralj, uredil je svoj dvor, sprejemal je Stanleya, kakor Mtesa. Naš potnik se ni dosta oziral na to smešno ničemurnost, katera bi se bila morda pojavila tudi pri belcih prav tako, kakor se je pri tem črnci. Ali kedar so prodrli do jezera, postali so odnošaji ozbiljnejši.

Treba tu omeniti, da je ekspedicija morala potovati preko glasovite zemlje Unjoro, ker drugače ni mogla do jezera. Ta narod pa se upira še dandanes, kakor se je Stanleyu, da tujci ne dohajajo v njegovo zemljo, in jim ne dopušča hoditi po njegovih tleh, da preiskujejo sosednje kraje.

Močno spremstvo, katero je spremljalo Stanleya, zabranilo je zlo, nobeden ni navalil na ekspedicijo. Toda domačini so ostavili selišča, stanovanja so bila prazna, shrambe brez živil, vodnjaki suhi, neprijaznost se je toraj pokazovala tako jasno, da nič bolje ne.

Naposled so dospeli k jezeru. Ali tu so nastale nove težave, in da-si tisti predel ni bil kos Unjoro-a, vendar so domačini na pomirljive besede Stanleyeve odgovorili tako-le: „V našej zemlji ni navada sprejemati tujcev. Prihod vaše ekspedicije ni nam po volji. Mi smo udani podaniki kralja unjorskega, ki vodi vojsko z belimi ljudmi, z Gordon-pašo in z Egiptci. Kako se osmelujete dojti v to kraljevino, kako se morete zanašati, da hočete v njej najti mir? Vaše besede so sladke kot med, ali mi vam ne ve-

rujemo, da so vam nameni dobri. Pripravite se, jutri vas hočemo napasti.“

Ta ponosna napoved vojske spravi v zadrego ekspedicijo. Stambuzi skliče glavarje na posvet, in soglasno odločijo, da se ugandska vojna na vsak način vrne. Mej tem je poslal Stanley več mož, da ogledajo jezero, in kako bi se dalo priti k njemu. Možje so mu povedali to-le: Pri prvej luki je obala visoka do 50 črevljev, in brez dolgih močnih vrvij se skoro ne more ladija spustiti preko skal. Kedar se domačini vračajo s sejma, zvlečejo gori svoje vreče soli. Z bremenom ne more noben človek stopati po teh skalah, ker z rokama se more opirati in oprijemati, da more naprej. Tudi ni dobrih čolnov dobiti, v katerih bi se ekspedicija prepeljala.

Te neugodne novice, pa napovedana vojska, katera jim je grozila, vzbudile so v celej karavani živo željo, da se obrne. Stanley se je boril energično zoper odlok Stambuzijev in drugih glavarjev ugandskih. Pretil jim je z zamero in jezo Mtesine, ako ne idejo za njim, ali vse je bilo zastonj. Drugega dne so zapeli bobni in dali znamenje, da se spremstvo obrne domov. Stanley je bil prisiljen, da stopa za ljudmi Stambuzijevimi, ali čim so dospeli iz zemlje Unjoro, v katerej jim je grozila nevarnost, loči se naš potnik od te nezveste čete, katera mu je pokazila pot do Muta Nzige-a. Obrne se proti Nilu Aleksandri, kjer se je imel sniti z drugim, tudi nenavadnim vladarjem, z dobrim kraljem Rumaniko.

Kar se tiče Stambuzija, ni se upal priti pred Mteso, in imel je prav. Kedar je cesar izvedel, kaj je napravil, prijela ga je strašna jeza.

„Vidite, kako sem osramočen pred belim človekom!“ zavpil je in oči so se mu grozno svetile. „Prvi pot je Magassa, voditelj moje mornarice, ostavil mojega gosta na valovih jezera, in pustil ga na milost in nemilost našim neprijateljem, ljudem iz Bambireha, danes pa je Stambuzi kukavno pobegnil pred vojaki unjorskimi, našimi vednimi neprijatelji!“

Na to zapové Mtesa glavarju svoje telesne straže, da mu dovede Stambuzija v okovih, kar se je tudi zgodilo. General je bil odstavljen, ponižan, in ostale dni je preživel v strašnej ječi.

Mtesa je pisal potem Stanleyu, naj se povrne, in obljubil mu je celo vojno na razpolaganje, samo če jo hoče. No Stanley je imel drugih osnov, zato se je prav lepo zahvalil silnemu cesarju ugandskemu. Odslej je imela njegova ekspedicija biti podrejena samo njegovej volji, in dal je sebi samemu besedo, da neče nikdar več podvreči sebe in svojih osnov mušicam, moči ali blagohotnosti kateregakoli vladarja.

---

## Poučni in zabavni drobiž.

**Občni zemljevid Kranjske.** Po uradnem gradivu z označenjem okrajnih glavarstev in davkarskih okrajev, ter razvrstitve ljubljanske škofije, izdala in narisala Emilij Jahnz in Ferd. pl. Genzić. — Merilo 1.300.000. — Ljubljana 1892. — Komisijsko založništvo Ig. pl. Kleinmayr & Ferd. Bamberg. — Kamenotiskarnica Julija Hühna u Zagrebu. — Pod gorenjim naslovom izšel je te dni v Zagrebu zemljevid kranjske dežele. Ta zemljevid ni izšel le v slovenskem, temveč tudi v nemškem jeziku in velja 80 kr. Priporoča se slednjemu, ki se hoče seznaniti z zemljepisom kranjske dežele in potovalcem po lepi in romantični kranjski deželi. Nomenklatura je povzeta iz izdanja „Matice Slovenske.“ Ni dvojbe, da bodo po tem zemljevidu posegli, ne le Slovenci, temveč tudi drugi Slovani, zanimajoči se za slovenske pokrajine.

**Novo Novci,** narodno-gospodarske crtice o promieni vriednote; uputa glede porabe i promiene, preračunavanja i prometa avstro-ugarske vriednote. Sestavio Dragutin Lill. Tu je naslov knjigi, ki je izšla v Zagrebu in obsega vse, kar je treba vedeti o premembi denarne vrednote. Pisatelj na lahko umljiv način razlaga, kaj je vrednota, kaj je denar sploh, kaj zlat in srebrni denar, državne note in bankovci. Potem je v knjigi razloženo, kako korist bodemo imeli od nove jednote in kako se proračuna stari denar v novega in narobe. Na priloženi tablici so naslikani v naravni velikosti novi denarji. Kdor se hoče bolje poučiti o našem denarji, naj seže po tej knjigi, ki velja 60 kr. in se dobiva po vseh zagrebških pa tudi druzih knjigarnah

**Fotografije otoževalne priče.** Dne 6. julija so bili veliki neredi v carnegijskih železnih fužinah. Delavci so razsajali in razbijali. Prave razsajače bi gotovo bilo jako težko določiti, ker v tacih slučajih ni dobiti prič. Policija je pa hitro fotografirala nekatere najstrašnejše prizore in so po fotografiji spoznali blizu 1000 oseb. Sodišču potem ni treba klicati skoro nobenih prič. Fotografija se je pokazala kot jako izvrstno sredstvo v rokah policije.

**Popisi posamičnih občin.** Kraljeva belgijska zemljepisna družba je začela izdajati zemljepisne popise posamičnih občin. V vsakem popisu je dodana tudi zgodovina dotičnega kraja S temi popisi se bode jako razširilo poznanje dežele v zemljepisnem pa tudi zgodovinskem oziru. Ti popisi so podobni nekoliko popisom okrajnih glavarstev, katere izdajajo kranjski učitelji, ali pa znani izdaji Zgodovine fara ljubljanske škofije.

## Novice.

— **Deželni predsednik baron Winkler** gre baje še pred zasedanjem deželnega zbora v pokoj. Naslednik mu bo najbrže grof Chorinsky, dvorni svetnik pri namestništvu v Gradci, bivši okrajni glavar v Krškem in vladni svetnik v Ljubljani.

— **Osobne vesti.** V pokoj sta stopila profesor na višji gimnaziji ljubljanski g. kanonik Josip Marn, ter profesor na zagrebški gimnaziji in docent slov. jezikov na ondotnem vseučilišči g. dr. Fran Celestin. — Princ in princezinja Jules de Polignac pripeljala sta se minolo soboto na svojo graščino v Mošnjah na Gorenjskem. — Naš rojak, operni pevec gosp. Jos K. Trtnik odpeljal se je preteklo nedeljo na svoje službeno mesto v Manheim. — Ravnatelj pomočnih uradov pri deželni vladi v Ljubljani gosp. Paschali šel je v pokoj in je dobil tem povodom naslov ces. svetnika. Naslednikom njegovim imenovan je oficijal g. Walland. — Profesor na deželni veliki realki v Novem Jičinu gosp. Jos. Apih imenovan je glavnim učiteljem na učiteljišči v Celovcu.

— **Obrtna nadaljevalna šola za klesarje v Nabrežini** pričela je z poukom včeraj dne 1. septembra.

— **Kranjska odvetniška zbornica** ima dne 10 septembra ob 4. uri popoludne v Ljubljani izvenredno glavno skupščino, da se posvetuje o raznih važnih, odvetniški stan zadevajočih stvareh.

— **Novi denar** dobimo menda že prihodnji mesec. Prvi komadi izročili bodo se Nj. Veličanstvu cesarju za njegov god dne 4. oktobra

— **Uravnava Save.** Jutri dne 3. t. m. dopoludne vršila bode se pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani ofertna obravnava zaradi oddaje del pri uravnavi Save mej sv. Jakobom in Dolom pri Beričevem in pod utokom Bistrice. Dela proračunjena so na 18.863 gld. 40 kr.

— **Premovanje težkih kobil z žrebeti.** Samostalni konjarski odsek kranjske kmetijske družbe priredi dne 5. septembra t. l. dopoludne v Bohinjski Bistrici premovanje težkih kobil z žrebeti in sicer z denarno podporo deželnega odbora kranjskega. Pravico do daril po 10 gld. imajo le konjerejci iz občin Bohinjska Bistrica in Srednjavas.

— **Konjska dirka.** V soboto dne 17. sept. t l. priredi konjarski odsek kranjske kmetijske družbe v Šentjerneji na Dolenjskem konjsko dirko v trab. Dirkalo se bode v štirih oddelkih in je vseh daril jednajst. Največe darilo je 100 gld. najmanje 10 gld.

— **Velik požar.** V Novih Kraščinah pri Podgradu v Istri uničil je dne 23. minolega meseca požar 20 hiš in 21 gospodarskih poslopij, mnogo pridelkov in tudi nekaj živine. Zažgal je blazen 12leten deček.

— **Častnim občanom** izvolila je občina Št. Lamberška g. župnika Ant. Berceta zaradi zaslug, ki si jih je vrl narodnjak stekel za blagor župnije in občine Št. Lamberške.

— **Umrl je** dne 28. m. meseca na Moravskem oče našega skladatelja in glasbenega vodje g. Antona Foersterja g. Jožef Foerster, šolski vodja v pokoji. Pokojnik bil je star 88 let.

— **Žensko učiteljišče v Mariboru.** Šolske sestre v Mariboru osnujejo ondi z dovoljenjem naučnega ministerstva privatno žensko učiteljišče in pričnо s poučevanjem že prihodnje šolsko leto.

— **Požar.** V Mariboru pogorela je sodarija pivarne A. Götz. Škode je okrog 100 000 gld.

— **Lepa oporoka.** Na Dunaji umrla je neka vdova Smuk in volila 120 000 gld. za ustanove, ki naj se podeljujejo revnim učencem iz Metlike.

— **Izpred porotnega sodišča ljubljanskega.** Minoli ponedeljek pričele so se pri tukajšnjem deželnem sodišči porotne obravnave. Prvi dan zatožen je bil 21letni kmetski fant Lovro Breznik vulgo Senekarjev iz Koprivnika, Radovljiški okraj hudodelstva uboja. Zatoženec je dne 20. maja t. l. nekega Antona Marčiča tako močno ob tla telebnil in ga z roko po glavi udaril, da je ta kmalu na to umrl. Breznik je bil krivim spoznan in obsojen na 1 $^1/_2$ leta. — Isti dan zatožen je bil kmetski posestnik Viljem Repe iz Spodnjih Gorij hudodelstva uboja. Dne 9. junija je Repe v strahu pred nekim Valentinom Koželjem pobral poleno, ga vrgel proti temu in ga tako močno zadel na glavo, da je ta čez par ur umrl. Zatoženca so porotniki nekrivim spoznali in bil je oproščen zatožbe.

— **Dvojezični napisi.** V Celji nabrali so že prav veliko podpisov za dvojezične napise ulic, cest in trgov. Zaradi tega koraka celjskih Slovencev so v skrbeh že lahonski listi goriški in se boje, da se ne bi tudi goriški Slovenci vzdramili in pričeli jednake agitacije, česar pa ti gotovo ne bodo zamudili storiti, ako se le znani odlok deželne vlade kranjske pri ministerstvu potrdi.

— **Državna dobrodelna loterija.** Njegovo c. in kr. apostoljsko Veličanstvo je blagovolilo ukazati razpis XXVIII državne loterije za nevojaške dobrodelne namene, ter je določilo da naj se čisti donos te loterije nakloni mej drugim tudi sirotinskemu zalogu, katerega upravlja dežela kranjska. Vzdigovanje te loterije bode dne 29. decembra t. l. Dobitkov je vseh 3.135 v vrednosti 170.000 gld. gotovega denarja. Glavni dobitek znaša 60.000 gld. Srečke so po 2 gld. in jih je kupiti pri vseh c. kr. uradih in c. kr. tabačnih trafikah.

— **Spominek.** Pokojnemu gosp. Adolfu Volavšeku, o katerem smo poročali, da je dne 3. julija t. l. ponesrečil na Gobovci nad Podnartom, postavili so njegovi škofjeloški prijatelji in tovariši na mestu, kjer se je dogodila nesreča lep kamenit spominek s primernim napisom.

— **Nesreča.** V Juršičah pri Zagorji na Pivki posekavala sta dne 26. m. m neki stari in na pol gluhi oče in 14letni njegov sin drva. Pri tej priliki je izpodsekano drevo padlo tako močno na glavo očetovo, da je razbilo črepino in da je mož na lici mesta ostal mrtev.

— **Novo gimnazijsko poslopje v Mariboru** se slovesno odpre dne 17. septembra. Staro poslopje kupil je deželni verski zaklad za 20 500 gld. in je prepustil v porabo semenišču lavantinske škofije.

— **Občinske volitve.** V občini Št. Jurij v ljubljanski okolici bil je voljen županom posestnik gosp Janez Šipelj, občinskimi svetovalci pa posestniki gg. Jož Hribar, Jož. Tome in Jož. Virant. — V Št. Juriji poleg Kranja, izvoljen je bil županom bivši župan g. Matej Barle z Luže. Svetovalci pa so izvoljeni gg. Koželj Jaka z Viševka, Janez Sajovic iz Velesova, Franc Okorn iz Št. Jurija in Martin Rogel iz Tupalič. — Pri občinskih volitvah v Stražiši pri Kranji voljeni so bili gosp. Franc Šiferer, posestnik v Srednjih Bitnjah, županom, za občinske odbornike pa gg.: Luka Šmid, posestnik v Gaštaju, Franc Resman, posestnik v Stražiši in Franc Porenta, posestnik v Bitnjah. — V občini Žužemperk bil je voljen županom posestnik gosp. Fran Perko, občinskimi svetovalci pa gg. Fr. Mrvar, Fr. Vidmar, Ant. Tekavčič, Jak. Dereani, Jak. Klinc, Jan. Kadunc, Fr. Walland, Jož Škufca, K. Šlogar in Fr. Hočevar. — V Žireh v logaškem okraji bil je voljen županom posestnik gosp. Anton Sedej, občinskimi svetovalci pa Franc Jurca, Jurij Mlinar in Franc Lengar. — V občini Trzin v političnem okraji kamniškem voljeni so bili v občinski odbor: g. Josip Kecelj županom, za občinska svetovalca pa gg. Franc Narobe in Luka Blejc, — vsi posestniki v Trzinu. — V Domžalah bil je voljen županom posestnik gosp. Matej Janežič, občinskimi svetovalci pa gg. Ivan Kuralt, Matej Tičar in Valentin Habjan. — V Nevljah, v kamniškem okraji, voljen je bil županom posestnik g. Simon Romšak, občinskima svetovalcema pa gg. Jan. Rems in Jan Kotnik. — V Pijavi Gorici v ljubljanski okolici voljen je bil županom posestnik gosp. Jožef Jamnik, občinskimi svetovalci pa gospodje Fran Duščak, Jož. Virant in Jan. Germ

— **Kamniški podružnici družbe sv. Cirila in Metoda,** moška in ženska, priredita v nedeljo dne 4. septembra v prostorih narodne čitalnice veselico. Na programu sta dve igri, deklamacija in prosta zabava.

— **Delavsko podporno društvo v Trstu** praznuje v nedeljo dne 4. t m. desetletnico blagoslovljenja svoje zastave. Društvo udeleži se dopoludne slovesne sv. maše v cerkvi sv. Antona, kamor gredo korporativno in z godbo na čelu, popoludne ob 6. uri je pa slavnostna veselica, pri kateri sodeljuje godba in zbor „Slovanskega pevskega društva.“

— **Nov tamburaški zbor** ustanovil se je v Šmartinu pri Litiji in ima svojo ustanovno veselico v nedeljo dne 4. septembra t l

— **V mestno hranilnico ljubljansko** vložilo je meseca avgusta 472 strank 131.649 gld. 38 kr., vzdignilo pa 328 strank 128.112 gld. 34 kr.

— **Ustanove za invalide.** Razpisane so za l. 1892 cesarice Elizabete ustanove za invalide, katere je napravil umrli baron Karol Wurzbach. Ustanov je: a) tri ustanove po 60 gld. za Ljubljančane, b) tri ustanove po 30 gld. za rojake iz Kamnika, iz Jariš ali s Homeca in c) tri ustanove po 30 gld. za rojake iz Ventarjeveca v občini Šmartinski pri Litiji. Te ustanove oddaja gospod baron Alfonzij Wurzbach in sicer: one za Ljubljančane po nasvetu kranjskega deželnega odbora, one za Kamničane, Jaršane in Homčane po nasvetu županstva v Kamniku in ustanove za Ventarjevčane po nasvetu županstva Šmartinske občine. Pravico do teh ustanov imajo v prvi vrsti ubožni vojaški invalidi iz imenovanih občin ali krajev od stražmestra ali narednika nazaj, ki so lepega vedenja in vsled v vojni dobljenih ran nezmožni, da bi se sami mogli živeti. Ako bi se za omenjene ustanove ne oglasilo zadostno število vojaških invalidov z navedenimi lastnostmi, tedaj imajo pravico do njih tudi drugi reveži spodobnega vedenja iz imenovanih krajev, ki se zaradi bolehavosti in starosti ne morejo sami živeti. V obeh slučajih dokazati je s posebnim občinskim, po c. kr. političnem oblastvu potrjenim spričevalom neomadeževanost prosilcev. Dotične prošnje uložé naj prosilci iz Ljubljane pri ljubljanskem magistratu, drugi prošnjiki pa vsak pri županstvu svoje občine do dné 30. septembra 1892. l.

— **Kolera** se v Hamburgu jako širi. Od srede polunoči do včeraj polunoči zbolelo je vsega skupaj 776 oseb, umrlo pa 268. V zadnjih štirindvajsetih urah zbolelo jih je 425, umrlo pa 219. Več družin je popolnoma izumrlo, prodajalnice so večinoma zaprte in po vsem mestu vlada nenavadna tihota.

— **Po nedolžnem na 20letno ječo obsojenemu** Evstahiju Holzbauerju na Gor. Štajarskem, ki je že 7 let prebil v ječi, podaril je cesar 600 gld. odškodnine.


Varstvo proti

**živinski kugi, pšenu prašičev, muham v hlevih, mrčesom vsake vrste, gnjilobi in oštorjenju lesa, hišni in zidni glivi, mokrim zidovom** itd.

daje priznano najboljši Barthel-ov izvirni

**carbolineum**

hkratu najcenejši in najboljši **orehovorujavi namaz za lesene predmete**, katere potem 3—4krat dlje trpé.

*5 klg. po pošti gld. 1·50, 100 klg. gld. 16.— na Dunaju.*

**Troški majhni — korist tisučerna.**

Prospekti in vsa druga pojasnila zastonj in franko.

**MIHAEL BARTHEL in drug.**

**Dunaj, X, Keplergasse 20.**

(Ustanovljeno 1781.) (1—9)

Nadalje prodaja **strešni klej Ia, strešni lak, patentovani kotran, karbolno kislino, karbolno apno, kolomaz, železni lak** itd. po najnižji ceni.

*Dopisuje se slovenski.*

Preselitev prodajalnice.

Prodajalnica

**oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja**

Adolf Hauptmann-a

je sedaj

**na sv. Petra cesti št. 41**

ob vogalu Reseljeve ceste,

v lastni hiši. (4—9)

Filijala:

**Slonove ulice št. 10-12.**

Velika 50 krajcerna loterija.

Glavni dobitek (8—2)

**75.000 goldinarjev**

**Srečka á 50 kr.** priporoča: J. C. MAYER, Ljubljana.

Srečkanje

uže 15. oktobra.


Odgovorni urednik: Gustav Pirc. — Tisk in založba: J. Blasnikovi nasledniki.